

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥΣΧΟΛΗ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Ο Καραγκιόζης στο Δημοτικό!»

Εργασία στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης Γ'
Φάσης ΕΣΠΑ: «Εφαρμοσμένη Διδακτική της
Λαογραφίας»

Επιβλέπων καθηγητής: Κατσαδώρας Γεώργιος

Φοιτήτρια: Ματάκια Μαρία

Α.Μ. 411/2011/27

Ρόδος, 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες.....σελ.3

Εισαγωγή.....σελ.4

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Κεφάλαιο 1^ο . Παρουσίαση τάξης.....σελ.5

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Κεφάλαιο 1^ο. Παρουσίαση των φάσεων διδασκαλίας.....σελ.7

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Κεφάλαιο 1^ο . Αποτίμηση της διδασκαλίας.....σελ.17

Παράρτημα.....σελ.21

Βιβλιογραφία.....σελ.29

Ευχαριστίες

Για την εκπόνηση της παρούσας εργασίαςθα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τα πρόσωπα και τους φορείς οι οποίοι αποτέλεσαν αρωγό στη διεξαγωγή των διδασκαλιών που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο των Πρακτικών Ασκήσεων Γ' Φάσης. Πιο αναλυτικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον διδάσκων Κατσαδώρο Γεώργιο για τη συμπαράσταση και τη βοήθεια που μου προσέφερε καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου, με ιδιαίτερη υπομονή και θέληση για το καλύτερο δυνατόν αποτέλεσμα.

Επιπρόσθετα, θα ήθελα να ευχαριστήσω το Διευθυντή κ. Διονύση Σπανόπουλο και τη δασκάλα του Ιδιωτικού Σχολείου Ροδίων Παιδεία, κ. Μάρθα Σταχίκα που με δέχτηκαν απλόχερα στην οικογένειά τους, τη σχολική τάξη, με έκδηλη προθυμία και χαρά. Είχα την ευκαιρία να μοιραστούν μαζί μου ένα κομμάτι της προσωπικής τους εμπειρίας και να μου μεταλαμπαδεύσουν γνώσεις και συμβουλές, οι οποίες θα φανούν πολύτιμες στη μετέπειτα εξελικτική μου πορεία στον κόσμο της εκπαίδευσης. Ιδιαίτερα, η δασκάλα της τάξης, κα. Μάρθα Σταχίκα, βοήθησε σημαντικά την προσαρμογή στη σχολική τάξη και μού πρόσφερε βοήθεια όποτε χρειάστηκε.

Ακόμη, νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω τους αρμόδιους φορείς και ειδικότερα το Πανεπιστήμιο Αιγαίου που μου έδωσε την ευκαιρία να εισέλθω στην εκπαιδευτική πραγματικότητα και να αποκομίσω ένα μικρό κομμάτι εμπειρίας αλλά ουσιαστικής γνώσης μέσα από τις παρακολουθήσεις και τις διδασκαλίες που πραγματοποίησα καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου. Επίσης, αξίζει να ευχαριστήσω την εκπαιδευτική μονάδα όπου διεξήγαγα τις παρακολουθήσεις και τις διδασκαλίες μου, το Ιδιωτικό Σχολείο Ροδίων Παιδεία, το οποίο με δέχτηκε με ιδιαίτερη χαρά στο σχολικό του περιβάλλον και με έκανε να αισθανθώ άνετα και οικεία.

Κλείνοντας, δε θα μπορούσα να μην αναφερθώ στην οικογένειά μου, η οποία στέκεται πλάι μου όλα αυτά τα χρόνια και εκπορεύω την ψυχική και υλική υποστήριξη που χρειάζομαι, για να βρίσκομαι σήμερα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης Γ' φάσης του μαθήματος «Εφαρμοσμένη Διδακτική της Λαογραφίας» και θέτει ως απώτερο σκοπό την αναλυτική αποτύπωση των διδασκαλιών που διεξήχθησαν μέσω της μεθόδου Project.

Οι εν λόγω διδασκαλίες πραγματοποιήθηκαν στα Εκπαιδευτήρια Ροδίων Παιδεία κατά τις ημερομηνίες: 19, 20, 21, 22 , 25 Μαΐου και υλοποιήθηκαν σε 5 διδακτικές ώρες στα μαθήματα: Γλώσσα, Λογοτεχνία, Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή και Μελέτη Περιβάλλοντος. Το θέμα της διδασκαλίας αφορούσε το Λαϊκό Θέατρο και ειδικότερα το Θέατρο Σκιών, τον Καραγκιόζη. Με αφορμή τις διδασκαλίες αυτές, εξάγονται συμπεράσματα αναφορικά με τις διδασκαλίες και την αποτελεσματικότητά τους.

Πιο αναλυτικά, η εργασία δομείται σε τρία μέρη και απαρτίζεται από κεφάλαια, τα οποία αναλύουν το περιεχόμενο της παρούσας εργασίας. Στο πρώτο μέρος, και ειδικότερα στο πρώτο κεφάλαιο, παρουσιάζεται το προφίλ της σχολικής τάξης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, ώστε να διαφανεί πώς επέδρασαν αυτά στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των διδασκαλιών.

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας, το οποίο αποτελείται από ένα κεφάλαιο, παρουσιάζονται με λεπτομερή ανάλυση οι φάσεις των διδασκαλιών που ακολουθήθηκαν.

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος, πραγματοποιείται η αποτίμηση των διδασκαλιών, ώστε να αξιολογηθεί η επιτυχία τους ως προς τους διδακτικούς στόχους που έχουν τεθεί απέναντι στους/στις μαθητές/τριες.

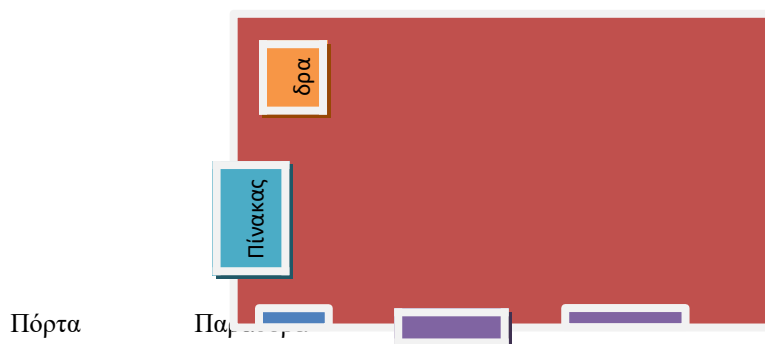
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Κεφάλαιο 1°

Προφίλ της σχολική τάξης

Η Γ΄ τάξη του Ιδιωτικού Δημοτικού Σχολείου Ροδίων Παιδεία αποτελείται από 23 μαθητές/τριες, εκ των οποίων 14 είναι κορίτσια και 9 είναι αγόρια. Η σχολική τάξη είναι μεγάλη και άνετη για τον αριθμό των μαθητών/τριων με διακοσμημένους τοίχους από κολάζ, ζωγραφιές και χάρτινες κατασκευές.

Σύμφωνα με δηλώσεις της δασκάλας, πρόκειται για ένα καλό τμήμα, το οποίο βρίσκεται σε υψηλό γνωστικό επίπεδο με καλούς/ες μαθητές/τριες, αλλά και μέτριους/ες. Όσον αφορά τους/τις μαθητές/τριες, απαρτίζονται από τέσσερις (4) ομάδες, η σύνθεση των οποίων αλλάζει, όποτε κριθεί απαραίτητο από την εκπαιδευτικό, δηλαδή όποτε κριθούν δυσλειτουργικές ως προς την αποδοτικότητα και την πειθαρχία των μαθητών/τριων. Κατά τη διάρκεια των διδασκαλιών που πραγματοποίησα η σύνθεση των ομάδων δε διαφοροποιήθηκε. Η κατανομή των μαθητών και η εικόνα της τάξης αναπαρίσταται στην παρακάτω εικόνα:

(Υπόμνημα εικόνας της τάξης: Το Α συμβολίζει τα αγόρια και το Κ τα κορίτσια)

Η τάξη χαρακτηρίζεται από ανομοιογένεια, καθώς αποτελείται από μαθητές/τριες διαφόρων εθνικοτήτων. Αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι οι μαθητές/τριες δεν αντιμετωπίζουν ρατσιστικά ή μειονοτικά τις διαφορετικές εθνικότητες των συμμαθητών/τριών τους. Υπό αυτές τις συνθήκες, οι μαθητές/τριες έχουν προσαρμοστεί πλήρως στη σχολική τάξη και αντιμετωπίζονται ισότιμα.

Επιπλέον, στην τάξη υπάρχει μονάχα ένα παιδί, που αντιμετωπίζει μαθησιακές δυσκολίες. Γι' αυτό το λόγο, οι γνωστικές δραστηριότητες που ανατέθηκαν στους/στις μαθητές/τριες δεν εμπεριείχαν υψηλό βαθμό δυσκολίας. Αντίθετα, ήταν ευχάριστες και δημιουργικές με σκοπό την εμπλοκή όλων των μαθητών/τριων σε αυτές. Επιπλέον, η ομαδική διάταξη των μαθητών/τριων λειτούργησε υποστηρικτικά ως προς τους/τις μαθητές/τριες που αντιμετώπισαν κάποια δυσκολία.

Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι γενικά πειθαρχούσαν στους κανόνες τη τάξης. Στο μοναδικό σημείο που υπήρξε λίγη αναστάτωση ήταν στη φάση της εφαρμογής και

συγκεκριμένα στη δημιουργία της ιστορίας και στην κατασκευή των φιγούρων (βλ. Μέρος Β'), όπως ήταν αναμενόμενο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Κεφάλαιο 1° Παρουσίαση των φάσεων διδασκαλίας

Εφαρμογή: 12/12/2013 (3^η & 4^η διδακτική ώρα)

Εφαρμογή

Γενική περιγραφή

Η μέθοδος project που εφαρμόζεται στο παρόν διδακτικό σενάριο έχει ως θέμα το Θέατρο Σκιών και ειδικότερα τον Καραγκιόζη. Μέσα από την πορεία των διδασκαλιών, οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή με την ιστορική εξέλιξη και καταγωγή του Θεάτρου Σκιών, αλλά και του Καραγκιόζη. Επιπλέον, δίνεται στους εκπαιδευόμενους ένα κείμενο της παράστασης «Ο Καραγκιόζης φούρναρης», ώστε να εμβαθύνουν περισσότερο στο θέμα και να δημιουργήσουν αργότερα τη δική τους ιστορία, χρησιμοποιώντας τη φαντασία και το χιούμορ τους. Ακόμη, καλούνται να δραματοποιήσουν την ιστορία αυτή και να μετατραπούν σε μικρούς καραγκιοζοπαίχτες. Μ' αυτό τον τρόπο, οι μαθητές/τριες γνωρίζουν καλύτερα τον αγαπημένο τους ήρωα ως πηγή γνώσης και ψυχαγωγίας, ο οποίος παρά το πέρασμα των χρόνων έχει χαραχτεί ανεξίτηλα στην ψυχή και την καρδιά μικρών και μεγάλων.

Οι διδασκαλίες είναι δομημένες με τέτοιο τρόπο, ώστε οι μαθητές/τριες να έχουν τη δυνατότητα μέσα από την κατευθυνόμενη συζήτηση, που θα πραγματοποιηθεί μέσα στη σχολική τάξη, να εκφράσουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους, αλλά και να αποκτήσουν νέες πληροφορίες επί του θέματος. Στη συνέχεια, παρατίθενται οι γενικοί και επιμέρους στόχοι των διδασκαλιών, καθώς επίσης η λεπτομερής ανάλυση των φάσεων και των μεθόδων που ακολούθησα για τη διεκπεραίωσή τους.

Στόχοι διδασκαλίας

Γενικός σκοπός:

- ✓ Να εξοικειωθούν με τα εκφραστικά μέσα του Θεάτρου Σκιών.

Ειδικοί στόχοι:

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία, ώστε να είναι σε θέση:

Γνώσεις:

- ✓ Να γνωρίζουν το λαϊκό θέατρο και ειδικότερα τον Καραγκιόζη ως προς την ιστορική του εξέλιξη και την καταγωγή του.
- ✓ Να εξοικειωθούν με τη σημασιολόγηση των επιφωνηματικών εκφράσεων σ' ένα συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο.
- ✓ Να γράφουν σωστά το ουσιαστικά που τελειώνουν σε -είο.
- ✓ Να αναγνωρίζουν τη λειτουργική χρήση των σημείων στίξης.

Δεξιότητες:

- ✓ Να αφηγούνται μια ιστορία σε αλληλεπίδραση με τα μέλη μιας ομάδας.

- ✓ Να αλληλεπιδρούν στο πλαίσιο μιας ομάδας για την κατασκευή ενός θεατρικού διαλόγου και σεναρίου δράσης για μία σχολική παράσταση Θεάτρου Σκιών.

Στάσεις:

- ✓ Να εκτιμήσουν την αξία του Θεάτρου Σκιών ως πηγή γνώσης και ψυχαγωγίας.

Μεθόδευση και οργάνωση διδασκαλιών

Λαϊκή Λογοτεχνία: 1^η διδακτική ώρα (45 λεπτά)

Θέατρο Σκιών: Καραγκιόζης

Φάση αφόρμησης (10 λεπτά)

Στη φάση της αφόρμησης, προβάλλουμε στους/στις μαθητές/τριες με τη χρήση του βιντεοπροβολέα την παρακάτω εικόνα, η οποία απεικονίζει ένα στιγμιότυπο από μία παράσταση του Καραγκιόζη. Με αφορμή την εικόνα αυτή, ρωτάμε τους/τις μαθητές/τριες να μας πουν *τι παρατηρούν και πού αναφέρεται*; Αφήνουμε λίγο χρόνο στους/στις μαθητές/τριες να εκφράσουν τις σκέψεις και τις εμπειρίες τους. Περιμένουμε να μας απαντήσουν ότι παρατηρούν τον Καραγκιόζη και άλλους χαρακτήρες, καθώς επίσης την παράγκα του Καραγκιόζη και το σαράι (το παλάτι) του σουλτάνου.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, οι μαθητές/τριες εισάγονται ομαλά στο θέμα της διδασκαλίας που αφορά το Θέατρο Σκιών και ειδικότερα, τον Καραγκιόζη. Στη συνέχεια, απευθύνουμε κι άλλες ερωτήσεις στους/στις μαθητές/τριες όπως: *Σας αρέσει ο Καραγκιόζης; Έχετε παρακολουθήσει κάποια παράστασή του; Από τι αποτελείται μία παράσταση Καραγκιόζη; Γνωρίζετε κάποιες πληροφορίες για την ιστορία του Θεάτρου Σκιών ή του Καραγκιόζη;*

Τις απαντήσεις των μαθητών/τριών τις χρησιμοποιούμε για τη μετέπειτα δόμηση της διδασκαλίας μας. Συγκεκριμένα, μετά τις ερωτήσεις που έχουμε θέσει στους/στις μαθητές /τριες, τους παροτρύνουμε να παρακολουθήσουν ένα PowerPoint που αναφέρεται στην ιστορία του Θεάτρου Σκιών και του Καραγκιόζη.

Φάση παρουσίασης (35 λεπτά)

Στη φάση της παρουσίασης, προβάλλουμε στους/στις μαθητές/τριες ένα PowerPoint για το Θέατρο Σκιών και την ιστορική του πορεία, καθώς επίσης πληροφορίες για τον Καραγκιόζη. Πιο αναλυτικά, αναφέρουμε ότι το Θέατρο Σκιών ανήκει στο Λαϊκό Θέατρο, δίνοντας στους/στις μαθητές/τριες τον ορισμό του. Επιπλέον, παρουσιάζουμε τα χαρακτηριστικά του Λαϊκού Θεάτρου, κάνουμε μία σύντομη ιστορική αναδρομή για το Θέατρο Σκιών, αλλά και για τον Καραγκιόζη. Επιπλέον, τονίζουμε στους μαθητές/τριες ότι υπάρχουν διαφορετικές απόψεις ως προς την καταγωγή του Θεάτρου Σκιών και του Καραγκιόζη. Τέλος, αναφερόμαστε στα στοιχεία που συνθέτουν μία παράσταση Καραγκιόζη και γνωρίζουμε καλύτερα τους χαρακτήρες.

Γλώσσα: 2^η διδακτική ώρα (45 λεπτά)

Φάση εφαρμογής (135 λεπτά)

Ύστερα από την παρουσίαση για την ιστορική πορεία του Θεάτρου Σκιών και του Καραγκιόζη με τη βοήθεια του PowerPoint, οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή με το απόσπασμα της παράστασης «Ο Καραγκιόζης φούρναρης» το οποίο

βρίσκεται στο Βιβλίο Μαθητή της Γλώσσας. Αρχικά, ρωτάμε τους/τις μαθητές/τριες, εάν υπάρχει κάτι διαφορετικό ως προς τη μορφή του κειμένου και ποιο θέμα έχει η παράσταση που θα διαβάσουμε; Κατόπιν, διαβάζουμε δυνατά και αργά, με ζωντανή και εκφραστική φωνή το απόσπασμα, εστιάζοντας την προσοχή των μαθητών/τριών στον τρόπο ανάγνωσης του κειμένου.

Με την ολοκλήρωση της ανάγνωσης, ρωτάμε τους εκπαιδευόμενους, εάν είχαν άγνωστες λέξεις και ποιες είναι, ώστε να τις επεξηγήσουμε ή λέξεις που εμείς θεωρούμε δυσνόητες. Έπειτα από την επεξήγηση των άγνωστων λέξεων, θέτουμε ερωτήσεις κατανόησης στους/στις μαθητές/τριες όπως: *Ποια είναι τα πρόσωπα που παίρνουν μέρος στην ιστορία του Καραγκιόζη; Ήταν καλός ο Καραγκιόζης ως φούρναρης; Πώς θα χαρακτηρίζατε τη γλώσσα του κειμένου; Πως θα σχολιάζατε το χαρακτήρα των προσώπων της ιστορίας; Ποια αστεία σκηνή σας άρεσε;* Ύστερα από την κατανόηση του κειμένου, αναφερόμαστε στα επιφωνήματα και τα σημεία στίξης που απαντώνται στο κείμενο, εξηγώντας στους/στις μαθητές/τριες τη χρήση τους. Επίσης, συζητάμε για το επάγγελμα του Καραγκιόζη (φούρναρης), την ονομασία του καταστήματός του (αρτοποιείο), καθώς και τη γραφή του.

Μετά από την επεξεργασία και την κατανόηση του κειμένου, μοιράζουμε στους/στις μαθητές/τριες ένα φύλλο εργασίας το οποίο περιλαμβάνει γλωσσικές ασκήσεις με βάση το κείμενο που διδάχθηκαν. Μ' αυτό τον τρόπο, πραγματοποιείται διαθεματική προσέγγιση του θέματος της διδασκαλίας με το γνωστικό αντικείμενο της Γλώσσας.

Στην άσκηση 2 του Φύλλου εργασίας, η εκπαιδευτικός θα εξηγήσει στους/στις μαθητές/τριες τον όρο «παραδοσιακά». Επίσης, θα δώσει παραδείγματα όπως: φούρναρης, τσαγκάρης, μυλωνάς,

Στην άσκηση 3 του Φύλλου Εργασίας, η εκπαιδευτικός θα δώσει στους/στις μαθητές/τριες οδηγίες συγγραφής της ιστορίας. Συγκεκριμένα, θα αναφέρει ότι θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν διάλογο, αστείες λέξεις, επιφωνήματα και σημεία στίξης, όπως στο κείμενο που διάβασαν.

Εικαστικά:3^η διδακτική ώρα (45 λεπτά)

Κατασκευή φιγούρων Καραγκιόζη

Την ώρα των Εικαστικών, οι μαθητές/τριες καλούνται να κατασκευάσουν μόνοι/ες τους τις φιγούρες του Καραγκιόζη οι οποίες ενσαρκώνουν το ρόλο τους στη δραματοποίηση της ιστορίας που θα πραγματοποιήσουν αργότερα. Πιο συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός δίνει στους/στις μαθητές/τριες τις φιγούρες σε χαρτόνι, ώστε να τις κόψουν. Στη συνέχεια, μοιράζει τα διπλόκαρφα με τα οποία θα ενώσουν τα μέλη των χαρακτήρων. Τέλος, προκειμένου να κρατούν τις φιγούρες και να τις κινούν, τοποθετούν στο πίσω μέρος τους ένα καλαμάκι το οποίο στερεώνεται με συρραπτικά.

Θεατρική αγωγή:4^η διδακτική ώρα (45 λεπτά)

Δραματοποίηση ιστορίας Καραγκιόζη

Την ώρα της Θεατρικής Αγωγής, οι μαθητές/τριες δραματοποιούν την ιστορία που δημιούργησαν την ώρα της Γλώσσας. Πιο αναλυτικά, η εκπαιδευτικός χωρίζει τους/τις μαθητές/τριες σε 3 ομάδες των 6 ατόμων και 1 ομάδα των 5 ατόμων. Οι χαρακτήρες που καλούνται να δραματοποιήσουν οι εκπαιδευόμενοι είναι: ο Καραγκιόζης, η Αγλαΐα, το Κολλητήρι, ο Χατζηαβάτης, ο Μορφονιός και ο Μπέης. Με βάση αυτούς τους χαρακτήρες, θα δημιουργήσουν την ιστορία τους. Μ' αυτό τον τρόπο, οι μαθητές/τριες μετατρέπονται σε μικρούς καραγκιοζοπαίχτες και μυούνται στο Θέατρο Σκιών και συγκεκριμένα στον Καραγκιόζη. Κάθε ομάδα έχει στη διάθεσή της περίπου 12 λεπτά, ώστε να παίξει την ιστορία της.

Μελέτη Περιβάλλοντος: 5^η διδακτική ώρα (45 λεπτά)

Φάση ελέγχου/αξιολόγησης (15 λεπτά)

Στη φάση της αξιολόγησης, μοιράζουμε στους/στις μαθητές/τριες ένα φύλλο εργασίας, ώστε να αξιολογήσουμε τις γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των διδασκαλιών. Πιο συγκεκριμένα, βάζουμε μία άσκηση πολλαπλής επιλογής στην οποία καλούνται να βρουν το σωστό με βάση τα όσα διδάχθηκαν για το Θέατρο Σκιών και τον Καραγκιόζη. Στην επόμενη άσκηση, δίνεται ένα σταυρόλεξο με τους χαρακτήρες του Καραγκιόζη και στην τελευταία άσκηση, οι μαθητές/τριες καλούνται να βάλουν στη σωστή σειρά τις χώρες από τις οποίες πέρασε το Θέατρο Σκιών με βάση την ιστορία του. Οι απαντήσεις των ασκήσεων προβάλλονται στον πίνακα από την εκπαιδευτικό.

Φάση ανακεφαλαίωσης (30 λεπτά)

Στη φάση της ανακεφαλαίωσης, κάνουμε μία σύγκριση ανάμεσα στις γνώσεις που είχαν οι μαθητές/τριες πριν από τις 5 διδασκαλίες και τις γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των διδασκαλιών. Έτσι, συνοψίζουμε τις πληροφορίες που αποκόμισαν οι εκπαιδευόμενοι για την ιστορική εξέλιξη και καταγωγή του Θεάτρου Σκιών και για τον αγαπημένο τους λαϊκό ήρωα, τον Καραγκιόζη. Τέλος, προβάλλουμε στους/στις μαθητές/τριες ένα βίντεο με το τραγούδι «Σαν τον Καραγκιόζη» του Διονύση. Σαββόπουλου, ώστε να ολοκληρωθεί όμορφα ο κύκλος των διδασκαλιών και να ψυχαγωγηθούν οι μαθητές/τριες.

ΦΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ/ΜΟΡΦΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥ-	ΧΡΟΝΟΣ
--------	------------	----------------	-----------	--------

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ	ΤΙΚΑ ΜΕΣΑ	
Εκκίνηση/ εφόρμηση	1. Προβολή εικόνας από παράσταση Καραγκιόζη	Απαγωγική/ Ερωτηματική ερώτηση/συζήτηση	Υπολογιστής Βιντεοπροβο λέας	10 λεπτά
Παρουσίαση	1. Πληροφορίες για το Θέατρο Σκιών και τον Καραγκιόζη	Επαγωγική/ Διαλογική ερώτηση/συζήτηση	Power Point	35 λεπτά
Εφαρμογή	1. Αφήγηση κειμένου «Ο Καραγκιόζης φούρναρης» 2. Ερωτήσεις κατανόησης κειμένου 3. Κατασκευή φιγούρων Καραγκιόζη 4. Δραματοποίηση ιστορίας των μαθητών/τριων	Μαθητοκεντρική Ομαδοσυνεργατική (δημιουργία ιστορίας Καραγκιόζη)	Φύλλο εργασίας Πίνακας Χαρτόνι	135 λεπτά
Έλεγχος/αξιολόγηση	1. Κατανόηση της ιστορικής εξέλιξης του Θεάτρου Σκιών και εμφάνισης του Καραγκιόζη 2. Χαρακτηριστικά Λαϊκού Θεάτρου	Μαθητοκεντρική	Φύλλο εργασίας Πίνακας	15 λεπτά
Ανακεφαλαίωση	1. Σύνοψη πληροφοριών 2. Συζήτηση 3. Ακρόαση του τραγουδιού «Σαν τον Καραγκιόζη»		Υπολογιστής Βιντεοπροβο λέας	30 λεπτά

Καινοτομία/πρωτοτυπία εργασίας

Η πρωτοτυπία της παρούσας εργασίας έγκειται στο γεγονός ότι οι μαθητές/τριες μέσω μίας κατευθυνόμενης συζήτησης εμβαθύνουν στο Λαϊκό Θέατρο και γνωρίζουν καλύτερα τον αγαπημένους τους ήρωα, τον Καραγκιόζη. Επιπλέον, έρχονται σε επαφή και εκτιμούν τόσο τον ψυχαγωγικό χαρακτήρα του Θεάτρου Σκιών, όσο και τον παιδευτικό του χαρακτήρα.

Οργανωτικές προϋποθέσεις/ιδιαιτερότητες

Απαραίτητες προϋποθέσεις, ώστε να πραγματοποιηθεί αποτελεσματικά η διδασκαλία είναι:

- ✓ Δημιουργία powerpoint για την ιστορική πορεία του Θεάτρου Σκιών και τον τρόπο καταγωγής του Καραγκιόζη.
- ✓ Δημιουργία φύλλων εργασίας με δραστηριότητες.
- ✓ Παροχή υλικών για την κατασκευή φιγούρων του Καραγκιόζη

Αναφορικά με την πραγματοποίηση της διδασκαλία κρίνεται απαραίτητο η ύπαρξη υπολογιστή και βιντεοπροβολέα μέσα στη σχολική τάξη. Επιπλέον, θα ήταν καλό να ετοιμάσουμε τον υπολογιστή και τον προτζέκτορα πριν το ξεκίνημα της διδακτικής ώρας, τα οποία θα χρειαστούμε στη φάση της εφόρμησης.

Σχολιασμός/Εκτίμηση/Διαφοροποίηση/Επέκταση

Η παραπάνω μέθοδος project δομήθηκε με σαφή και ολοκληρωμένα βήματα, ώστε να επιτευχθούν οι διδακτικοί στόχοι των διδασκαλίων και πρωτίστως, η κατάκτηση της νέας γνώσης από τους μαθητές. Γι' αυτό το λόγο, οι διδασκαλίες ακολούθησαν το ανακαλυπτικό μοντέλο μάθησης.

Ωστόσο, μία πρόταση διαφοροποίησης και επέκτασης του παρόντος διδακτικού σεναρίου θα μπορούσε να ήταν η παραγωγή κόμικ με τους χαρακτήρες του Θεάτρου Σκιών. Ειδικότερα, οι μαθητές/τριες θα μπορούσαν με το κατάλληλο υλικό το οποίο θα ήταν προετοιμασμένο από την εκπαιδευτικό, να αναπαραστήσουν την ιστορία τους που δημιούργησαν σε μορφή κόμικ το οποίο θα περιλάμβανε τους αστείους διαλόγους των φιγούρων. Στο πλαίσιο αυτής της δημιουργίας, θα μυσούνταν και στην παραγωγή κόμικ και θα γνώριζαν τα χαρακτηριστικά αυτού του συγγραφικού είδους.

Επιπλέον, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι το Θέατρο Σκιών και ειδικότερα ο Καραγκιόζης δεν περιορίζεται σε μαθητές Γ' τάξης Δημοτικού μόνο, αλλά μπορεί να διδαχθεί και σε μαθητές/τριες μεγαλύτερης ηλικίας, διαφοροποιώντας τον τρόπο

διδασκαλίας ο οποίος θα προσαρμοζόταν στο αντίστοιχο ηλικιακό επίπεδο των μαθητών. Άλλωστε, ο λαϊκός μας ήρωας, ο Καραγκιόζης είναι αγαπητός από μικρούς και μεγάλους και χαρακτηρίζεται ως ένα διαχρονικό και ευέλικτο, ως προς τη θεματολογία του, θεατρικό δρώμενο.

Αποτίμηση των διδασκαλιών

Το παραπάνω διδακτικό σενάριο υλοποιήθηκε κατά τις ημερομηνίες 19, 20, 21, 22 και 25 του μηνός, στη σχολική τάξη του τμήματος Γ1 του Ιδιωτικού Σχολείου, Ροδίων Παιδεία. Η τάξη απαρτίζεται από 23 μαθητές/τριες και ήταν όλοι παρευρισκόμενοι στις διδασκαλίες. Οι εκπαιδευόμενοι είχαν ενημερωθεί από την προηγούμενη μέρα από τη δασκάλα για τις διδασκαλίες που θα διεξάγω στο τμήμα τους και εξ' αρχής με την είσοδό μου στην τάξη έδειξαν ιδιαίτερο ενθουσιασμό και ενδιαφέρον για το μάθημα.

⇒ 1^η διδακτική ώρα: Φάση εφόρμησης/παρουσίασης

Αρχικά, στην ώρα της Λογοτεχνίας (φάση της εφόρμησης) πρόβαλα με τη χρήση βιντεοπροβολέα μία εικόνα στους/στις μαθητές/τριες η οποία απεικόνιζε ένα στιγμιότυπο από μία παράσταση Καραγκιόζη. Όπως ήταν φυσικό, οι μαθητές/τριες ενεργοποιήθηκαν αμέσως και εισήχθησαν ομαλά στο θέμα του μαθήματος. Αφού ρώτησα τους εκπαιδευόμενους *τι παρατηρούν* στην εικόνα εξέφρασαν με χαρά τις ιδέες και τις απόψεις τους αναφορικά με αυτήν. Οι μαθητές/τριες απάντησαν πως πρόκειται για μία παράσταση Καραγκιόζη στην οποία παρουσιάζονται ο Καραγκιόζης και άλλοι χαρακτήρες, φαίνεται το σπίτι του Καραγκιόζη και το παλάτι του Πασά. Έπειτα, διατύπωσα κι άλλες ερωτήσεις στους/στις μαθητές/τριες όπως: *Σας αρέσει ο Καραγκιόζης; Έχετε παρακολουθήσει κάποια παράστασή του; Από τι αποτελείται μία παράσταση Καραγκιόζη; Γνωρίζετε κάποιες πληροφορίες για την ιστορία του Θεάτρου Σκιών ή του Καραγκιόζη;*

Από τις απαντήσεις των μαθητών/τριων διαπιστώθηκε πως τους αρέσει πολύ ο Καραγκιόζης, καθώς όλοι είχαν πάει τουλάχιστον μία φορά σε παράσταση του, και γνώριζαν πληροφορίες γι' αυτόν. Επιπλέον, ανέφεραν τα στοιχεία που συνθέτουν μία παράσταση Καραγκιόζη, δηλαδή το λευκό πανί, το φως, τους χαρακτήρες, την παράγκα του Καραγκιόζη και το παλάτι του σουλτάνου., εκτός από τη μουσική που δεν τους ήρθε στο μυαλό ως σημαντικό στοιχείο. Αξίζει να σημειωθεί πως ένας μαθητής στην ερώτηση εάν γνωρίζουν κάποιες πληροφορίες για την ιστορία του Θεάτρου Σκιών απάντησε πως ο Καραγκιόζης ήταν ένας εργάτης που δούλευε στο παλάτι του Πασά και επειδή δεν έκανε σωστά τη δουλειά του και έλεγε αστεία, τον σκότωσε. Την πληροφορία αυτή την είχε μάθει από μία παράσταση που είχε πάει. Μάλιστα, πολλοί/ες μαθητές/τριες αναρωτήθηκαν εάν ο Καραγκιόζης ήταν υπαρκτό πρόσωπο.

Με αφορμή την απορία αυτή και τη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο τάξης, παρουσίασα στους/στις μαθητές/τριες το PowerPoint (φάση παρουσίασης)

ώστε να μάθουν περισσότερα για τον αγαπημένο τους ήρωα, τον Καραγκιόζη, αλλά και για την ιστορία και την προέλευση του Θεάτρου Σκιών.

⇒ 2^η διδακτική ώρα: Φάση εφαρμογής

Στην ώρα της Γλώσσας, οι μαθητές/τριες ήρθαν σε επαφή με ένα κείμενο από την παράσταση «Ο Καραγκιόζης φούρναρης» το οποίο βρίσκεται στο Βιβλίο του Μαθητή και ακολούθησε η ανάγνωση και η επεξεργασία του κειμένου. Πιο αναλυτικά, αφού διάβασα το κείμενο με εκφραστικό και παραστατικό τρόπο, επεξήγησα τις άγνωστες λέξεις των μαθητών/τριων μερικές από τις οποίες ήταν: παράγκα, ευάερο, πινακωτές, αυγουλάδες και αγάδες. Οι μαθητές ήταν ήσυχοι και πρόσεχαν ιδιαίτερα στο μάθημα. Στη συνέχεια, διατύπωσα ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου όπως: *Ποια είναι τα πρόσωπα που παίρνουν μέρος στην ιστορία του Καραγκιόζη; Ήταν καλός ο Καραγκιόζης ως φούρναρης; Πώς θα χαρακτηρίζατε τη γλώσσα του κειμένου; Πώς θα σχολιάζατε το χαρακτήρα των προσώπων της ιστορίας; Ποια αστεία σκηνή σας άρεσε;* Από τις απαντήσεις των μαθητών/τριων φάνηκε ότι κατανόησαν πλήρως το κείμενο, εφόσον απάντησαν σωστά σε όλες τις ερωτήσεις και διασκέδασαν πολύ με αυτό, καθώς γελούσαν κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης.

Έπειτα, με αφορμή την επεξεργασία του κειμένου, εστίασα την προσοχή των μαθητών/τριων στα σημεία στίξης και τα επιφωνήματα που απαντώνται πληθώρα στο κείμενο, εξηγώντας τη λειτουργική τους σημασία και καταγράφοντας παραδείγματα στον πίνακα. Οι μαθητές/τριες φαίνεται να κατανόησαν τα γραμματικά αυτά φαινόμενα, καθώς τα αξιοποίησαν αργότερα στη δική τους ιστορία Καραγκιόζη που κλήθηκαν να δημιουργήσουν. Επιπλέον, με αφορμή το επάγγελμα του φούρναρη στο κείμενο, οι μαθητές/τριες ανέφεραν κι άλλα επαγγέλματα. Ύστερα, πρόβαλλα στον πίνακα την ονομασία των καταστημάτων από τα οποία αγοράζουμε τα διάφορα προϊόντα και εξήγησα τη γραφή τους (ουσιαστικά σε –είο).

Τέλος, μετά την παράδοση του μαθήματος της Γλώσσας, μοίρασα στους/στις μαθητές/τριες το πρώτο φύλλο εργασίας το οποίο περιλάμβανε γλωσσικές ασκήσεις σύμφωνες με το κείμενο που μελετήθηκε. Αρχικά, στην πρώτη άσκηση άφησα στους/στις μαθητές/τριες 2 λεπτά χρόνο, ώστε να συμπληρώσουν την άσκηση. Από τις σωστές απαντήσεις των εκπαιδευομένων και τη συμμετοχικότητά τους διαφάνηκε πως κατανόησαν τον κανόνα γραφής των ουσιαστικών που τελειώνουν σε –είο και τονίζονται στην προτελευταία συλλαβή. Φυσικά, πρόβαλλα κι εγώ στον πίνακα τις απαντήσεις για να μην υπάρξουν λάθη. Ύστερα, προέτρεψα τους/τις μαθητές/τριες να διαβάσουν και να εκτελέσουν την επόμενη άσκηση η οποία αναφερόταν στα παραδοσιακά επαγγέλματα. Στο σημείο αυτό, εξήγησα στους/στις μαθητές/τριες τον όρο «παραδοσιακά» και τους πληροφόρησα πως κάποια από αυτά τα επαγγέλματα δεν υπάρχουν πια στις μέρες μας ή ότι λίγοι άνθρωποι εξακολουθούν να τα εκτελούν, αναφέροντας χαρακτηριστικά παραδείγματα. Στην τελευταία άσκηση του φύλλου εργασίας, οι εκπαιδευόμενοι κλήθηκαν σε ομάδες να δημιουργήσουν τη δική τους ευφάνταστη ιστορία Καραγκιόζη. Πριν την εκπόνηση της ομαδικής άσκησης, ανακοίνωσα στους/στις μαθητές/τριες τους χαρακτήρες που θα υποδύονταν

(Καραγκιόζης, Χατζηαβάτης, Κολλητήρι, Αγλαΐα, Μορφονιός, Πασάς) και έδωσα 2 λεπτά, ώστε να επιλέξουν το χαρακτήρα τους. Αξίζει να σημειωθεί πως ορμισμένες μαθήτριες δεν ήθελαν να υποδυθούν ένα ανδρικό πρόσωπο. Έτσι, εξήγησα σε όλους/όλες τους/τις μαθητές/τριες πως το Θέατρο Σκιών αποτελείται κυρίως από άνδρες, όπως είχαμε αναφέρει και στο PowerPoint, όμως εκείνο που έχει σημασία είναι η ψυχαγωγία και το γέλιο που προκαλούν οι χαρακτήρες με τους διαλόγους τους και όχι το φύλο. Μετά τη διανομή των ρόλων, έδωσα οδηγίες συγγραφής στις ομάδες τις οποίες πρόβαλλα στον πίνακα. Ειδικότερα, πρότεινα στους/στις μαθητές/τριες να χρησιμοποιήσουν διάλογο μεταξύ των προσώπων, σημεία στίξης (θαυμαστικό, κόμμα), επιφωνήματα και αστείες λέξεις, ώστε ο διάλογος να είναι διασκεδαστικός. Αμέσως, οι μαθητές/τριες με περίσσια χαρά συνεργάστηκαν και ξεκίνησαν να συγγράφουν την ιστορία τους. Δυστυχώς, ο χρόνος που απέμενε δεν ήταν επαρκής κι έτσι χρειάστηκε να αφιερώσω ακόμη λίγο χρόνο από την επόμενη ώρα, ώστε να ολοκληρώσουν τις ιστορίες τους.

⇒ 3^η διδακτική ώρα: Φάση εφαρμογής

Στην ώρα των Εικαστικών, οι μαθητές/τριες συνέχισαν τη συγγραφή της ιστορίας τους για τον Καραγκιόζη. Ο παραπάνω χρόνος που χρειάστηκαν ήταν 10 λεπτά. Το αποτέλεσμα όλων των ομάδων ήταν αρκετά ικανοποιητικό, καθώς δημιούργησαν αστείες ιστορίες, αξιοποιώντας όλα τα στοιχεία που τους πρότεινα. Ήταν μία διαδικασία η οποία τους προσέφερε γέλιο, διασκέδαση και αρκετό κέφι. Μόλις οι ομάδες ολοκλήρωσαν τις ιστορίες τους, μοίρασα τους χαρακτήρες σε χαρτόνι για να τους κόψουν, να συνδέσουν τα μέλη με διπλόκαρφα και να τους ζωγραφίσουν, όπως επιθυμούσαν. Η κατασκευή των φιγούρων ήταν εξίσου μία ευχάριστη διαδικασία, αν και δεν έλειψαν τα παράπονα ορισμένων μαθητών/τριων οι οποίοι/ες ισχυρίζονταν πως δεν μπορούσαν να τα καταφέρουν. Πρόσφερα βοήθεια σε όσους/ες χρειάστηκαν κι έτσι κατασκευάστηκαν οι φιγούρες για τη δραματοποίηση που θα ακολουθούσε. Οι μαθητές/τριες έφτιαξαν πολύ όμορφα τις φιγούρες τους και ανυπομονούσαν για τη δραματοποίηση. Στο τέλος της ώρας, οι μαθητές/τριες άφησαν τις φιγούρες τους στο σχολείο, ώστε να μην τις ξεχάσουν για την επόμενη μέρα που θα πραγματοποιούνταν η δραματοποίηση.

⇒ 4^η διδακτική ώρα: Φάση εφαρμογής

Την ώρα της Θεατρικής Αγωγής, οι εκπαιδευόμενοι μετατράπηκαν σε μικρούς καραγκιοζοπαίχτες οι οποίοι έπαιζαν την αυτοδημιούργητη ιστορία τους. Χωρισμένοι σε 4 ομάδες, κάθε μαθητής/τρια είχε αναλάβει να υποδυθεί ένα χαρακτήρα από το Θέατρο Σκιών. Οι χαρακτήρες ήταν: ο Καραγκιόζης, ο Χατζηαβάτης, το Κολλητήρι, η Αγλαΐα, ο Μορφονιός και ο Πασάς. Κάθε ομάδα είχε στη διάθεσή της περίπου 12 λεπτά, ώστε να παίξει την ιστορία της.

Πριν την έναρξη της δραματοποίησης των διαλόγων από κάθε ομάδα, έπαιξε η μουσική του Καραγκιόζη ως εισαγωγή στην παράσταση. Έπειτα, ακολουθούσαν οι

διάλογοι οι οποίοι ήταν πλούσιοι σε επιφωνήματα, αστεία και «καρπαζιές». Οι μαθητές/τριες έπαιζαν την ιστορία τους με ζωντανό και παραστατικό τρόπο, προκαλώντας γέλιο στους/στις υπόλοιπους/ες συμμαθητές/τριες τους, αλλά και σε εμένα. Μέσα από τη διαδικασία της δραματοποίησης, οι εκπαιδευόμενοι γνώρισαν βιωματικά το Θέατρο Σκιών ως πηγή ψυχαγωγίας, έκφρασης, αλλά και γνώσης. Το ηλικιακό επίπεδο των μαθητών/τριων, το οικείο θέμα (Καραγκιόζης) αλλά και η εμπειρία τους τούς έδωσαν την ευκαιρία να ενσαρκώσουν με φυσικό τρόπο τους ρόλους τους και να ευχαριστηθούν σε μεγάλο βαθμό.

⇒ 5^η διδακτική ώρα: Φάση ελέγχου/αξιολόγησης – Φάση ανακεφαλαίωσης

Την τελευταία ώρα, κατά τη φάση του ελέγχου και της αξιολόγησης, οι μαθητές/τριες συμπλήρωσαν ένα δεύτερο φύλλο εργασίας το οποίο περιλάμβανε ασκήσεις σχετικά με τις πληροφορίες που αποκόμισαν για τον Καραγκιόζη μέσα από τις διδασκαλίες. Πιο αναλυτικά, στην πρώτη άσκηση έπρεπε να κυκλώσουν τη σωστή απάντηση και είχαν στη διάθεσή τους 5 λεπτά. Από τις απαντήσεις των μαθητών/τριων διαπιστώθηκε πως δε δυσκολεύτηκαν, καθώς απάντησαν σε όλες σωστά. Η πλειονότητα της τάξης συμμετείχε ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία και έδειχναν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Στη δεύτερη άσκηση, οι μαθητές/τριες κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα σταυρόλεξο με τους χαρακτήρες του Θεάτρου Σκιών. Οι εκπαιδευόμενοι διασκέδασαν με το σταυρόλεξο και ήθελαν όλοι να πουν από μία απάντηση. Όσους χαρακτήρες δεν τους θυμόντουσαν πολύ καλά, πρόβαλα ξανά του PowerPoint, ώστε να τους βοηθήσω. Στην τελευταία άσκηση του φύλλου εργασίας, οι μαθητές/τριες κλήθηκαν να βάλουν στη σωστή σειρά τις χώρες από τις οποίες πέρασε το Θέατρο Σκιών, ώστε να φτάσει στη χώρα μας. Οι μαθητές/τριες δε δυσκολεύτηκαν, καθώς τοποθέτησαν στη σωστή σειρά τις χώρες, πράγμα το οποίο φανερώνει ότι θυμόνταν την ιστορική πορεία του Θεάτρου Σκιών.

Τέλος, στη φάση της ανακεφαλαίωσης, συνόψισα όλες τις πληροφορίες που προσφέρθηκαν κατά τη διάρκεια των διδασκαλιών για το Θέατρο Σκιών, αλλά και τον Καραγκιόζη. Ακολούθησε συζήτηση με τους/τις μαθητές/τριες σχετικά με τα όσα έμαθαν από τις διδασκαλίες και πώς ένιωσαν οι ίδιοι. Έπειτα, έβαλα ένα σχετικό με τον Καραγκιόζη τραγούδι, ώστε να διασκεδάσουν οι μαθητές/τριες και να τελειώσει όμορφα αυτό το μακρινό ταξίδι μάθησης για το Θέατρο Σκιών και τον Καραγκιόζη. Το τραγούδι αυτό ήταν το «Σαν τον Καραγκιόζη» του Δ. Σαββόπουλου. Οι μαθητές/τριες ευχαριστήθηκαν με την καρδιά τους την πρώτη ακρόαση και ακολούθησε δεύτερη, ώστε να το τραγουδήσουμε όλοι/ες μαζί.

Παράρτημα

Φύλλο εργασίας 1

Όνομα: ..... Επίθετο: .....

Άσκηση 1

Βρες και γράψε από πού αγοράζουμε:

ψωμί:	γλυκά: .....
ψάρι:	βιβλία: .....
κρέας:	φάρμακα: .....

Άσκηση 2

Παραδοσιακά επαγγέλματα

Πώς λέγεται αυτός που έχει:

φούρνο: ο	η .....
τσαγκαράδικο: ο	
κουρείο: ο	
μπακάλικο: ο	η .....
μανάβικο: ο	η .....

Άσκηση 3

Μικροί καραγκιοζοπαίχτες!

Με την ομάδα σου χρησιμοποιήστε τη φαντασία σας για να γράψετε τη δική σας ιστορία Καραγκιόζη! Αποφασίστε ποια ιστορία θα

φτιάξετε, κατασκευάστε τις φιγούρες και δραματοποιείστε την ιστορία σας στην τάξη! Γίνετε κι εσείς μικροί καραγκιοζοπαίχτες!

Φύλλο εργασίας 2

Όνομα: ..... Επίθετο: .....

Βρες το σωστό και
κύκλωσέ το, παιδάκι
μου...

Άσκηση 1

1. Το Θέατρο Σκιών ανήκει:

- A) στο ηρωικό θέατρο
- B) στο λαϊκό θέατρο
- Γ) στο θέατρο

2. Το Θέατρο Σκιών ξεκίνησε από:

- A) την Ελλάδα
- B) την Τουρκία
- Γ) την Ινδοκίνα (Ινδία ή Κίνα)

3. Στον Καραγκιόζη η γλώσσα είναι:

- A) δύσκολη
- B) απλή και αστεία
- Γ) σοβαρή

4. Στον Καραγκιόζη τα πρόσωπα είναι κυρίως:

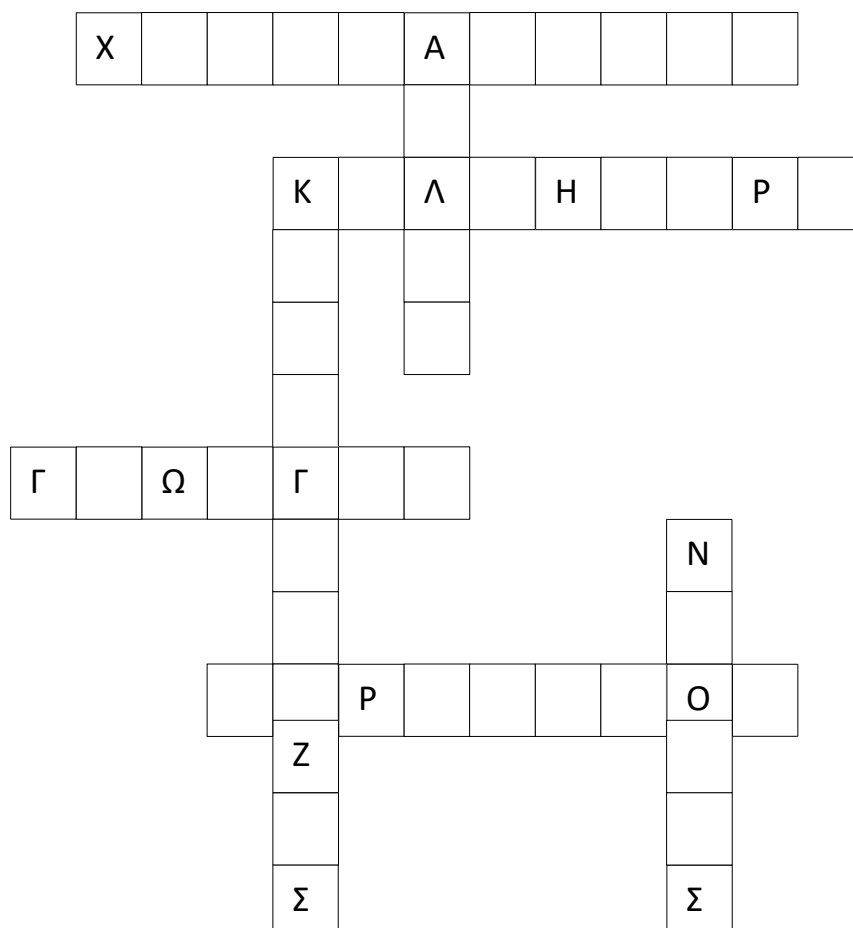
- A) άνδρες
- B) γυναίκες
- Γ) παιδιά

5. Σε μία παράσταση Καραγκιόζη υπάρχει:

- A) σκοτάδι
- B) μουσική
- Γ) ηθοποιό

Άσκηση 2

Συμπλήρωσε το σταυρόλεξο με τους χαρακτήρες του Θεάτρου Σκιών ανάλογα με την παρακάτω περιγραφή τους.

1. Είναι ο φίλος του Καραγκιόζη και κάνει τις δουλειές του Πασά.
2. Είναι η γυναίκα του Καραγκιόζη.
3. Είναι ο κεντρικός ήρωας του Θεάτρου Σκιών.
4. Έχει τεράστια μύτη και νομίζει ότι είναι ωραίος.
5. Κατάγεται από τη Ζάκυνθο κι έχει περίεργη προφορά.
6. Είναι το μεγαλύτερο παιδί του Καραγκιόζη.
7. Έτσι λένε τον Θείο του Καραγκιόζη Μπάρμπα-.....)

Άσκηση 3

Βάλε στη σωστή σειρά τις χώρες από τις οποίες ταξίδεψε το Θέατρο Σκιών!

1. ....
2. ....
3. ....

Ο Καραγκιόζης φούρναρης

(Μουσική: Χορός του Καραγκιόζη με τα παιδιά του.)

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Αα! Αυτό θα πει χορός! Ξεποδαριόστηκα. Αξιότιμοι κύριοι, κυρίες και παιδιά, η παράστασή μας θα είναι ο Καραγκιόζης φούρναρης. Καθίστε, θα ξεποδαριστούμε στο γλέντι. Κολητήρη, δώσε μου γρήγορα τη σκούφια του φούρναρη.

ΚΟΛΗΤΗΡΗΣ: Την έχει η μαμά και γεννάει η κότα.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Κοτοφωλιά την κάνετε, μωρέ; Φέρε και την ποδιά.

ΚΟΛΗΤΗΡΗΣ: Το νυκτικό της γιαγιάς;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Μωρέ άντε και θα πλακώσει πελατεία και έχω ανάψει και τον φούρνο. Να, έρχεται κι ο Χατζηαβάνης. (Μουσική).

ΧΑΤΖΗΑΒΑΝΗΣ: Αα! Άναψε τον φούρνο ο Καραγκιόζης! Μα δεν είναι εδώ. Πάει σπίτι του. (Χτυπά την πόρτα.) Καραγκιόζη! Βρεε!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ποιοςος;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΝΗΣ: Έλα παιδάκι μου, τι κάνεις μες στην παράγκα;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Παιζω ποδόσφαιρο με τους πονακούς στο ταβάνι. Τι φωνάζεις, μωρέ;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΝΗΣ: Καλώς τον. Μα δεν είναι και σπίτι αυτό που κάθεσαι, ματάκια μου. Ούτε πόρτες έχει ούτε και πα-
ραθύρια.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Μα εμείς θέ-
λουμε να καθόμαστε σε κλί-
μα ευάερα.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΝΗΣ: Αυτό είναι
έτοιμο να πέσει και να σε
πλακώσει. Το κυριότερο,
δεν έχει ούτε κεραμίδια.
Ήθελα να ήξερα τι κάνετε
όταν πιάνει βροχή.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ε, όταν πιάνει
βροχή βγαίνουμε όλοι έξω
για να μη βραχούμε.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΝΗΣ: Χα, χα, χα,
χα, χα!

Εξώφυλλο του αρχαίου βιβλίου της Columbia

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: (Του δίνει μια ξυλιά.) Να! Να μη γελάς, μαλαγάνα*.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ: Ποπό! και μου 'σπασες τα δόντια.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Εκεί είναι η τζαμαρία. Πήγαινε, μωρέ, να φέρεις κόσμο κι εγώ να ετοιμάζω τα φουρνόξυλα και τις πινακωτές.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ: Γεια σου, Καραγκιόζη, και καλές δουλειές.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Γεια σου και καλές ξυλιές. Και πάρε την πρώτη φουρνο-ξυλιά. Άντε! (Του δίνει μία.)

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ: Αχ! Τρομάρα μου!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ωραία! Ο φούρνος άναψε. Έκαψε. Είναι έτοιμος να ρίξω μέσα τα πρωινά ψητά: του θείου μου το αρνί. Αυτό θα το φάω πρώτο. Αυτό είναι του Μορφονιού το ψάρι. Τούτο είναι του Νιόνιου που χύθηκαν οι κολοκυθοπατάτες που τις έλεγε κομιντόρα. Χα, χα, χα! Α, και του Σταύρακα οι ντομάτες. Να, κι άλλος έρχεται. Άλλος στον καλό τον φούρναρη εδώ! (Μουσική)

ΜΠΕΗΣ: Καλημέρα φούρναρη! Σου έφερα ένα ψητό εξαίρετο.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Για να το δω ... Τι είναι αυτό;

ΜΠΕΗΣ: Χήνα παραγεμισμένη με κουκουνάρια και διάφορα μπαχαρικά.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ε, ρε μανούλα μου! (Τη μυρίζει.) Αα! Μυρουδιά που την έχει!

ΜΠΕΗΣ: Αυτό το φαί το τρώνε μόνο αγάδες σαν κι αυτούς που έχω καλεσμένους σήμερα στο σπίτι μου.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Μπα, θα φάνε αυγουλάδες; Μωρέ, άσ' το και θα το περιποιηθώ εγώ.

ΜΠΕΗΣ: Μην την κάψεις φούρναρη. Μόνο ροδοκοκκίνισμα να της κάνεις. Το μεσημέρι θα έρθω να την πάρω στις δώδεκα. Αντίο.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Μωρέ, όλα τα ψητά θα τα φάω όκι τα δύο. Άλλος στον καλό τον φούρναρη εδώ! Όποιος ψήσει σήμερα δε θα ξεψήσει.

Σκίτσος: Ε. Σπαθάρης από το βιβλίο του
Ο γάμος του Καραγκιόζη, εκδ. Ακρίτας

Απομαγνητοφωνημένο απόσπασμα από την παράσταση του Ευγένιου Σπαθάρη
Ο Καραγκιόζης φούρναρης, Columbia

Τραγούδι Διονύση Σαββόπουλου: Σαν τον Καραγκιόζη
<https://www.youtube.com/watch?v=IcZ0s5xYoiw>

(Οι μαθητές/-τριες συζητούν για τους ρόλους τους)

(Οι μαθητές /-τριες γράφουν τη δική τους ιστορία Καραγκιόζη!)

Βιβλιογραφία

Ιντζίδης, Ε., Σιούτης, Α., Παπαδόπουλος, Α., Τικτοπούλου, Α., *Γλώσσα Γ' Δημοτικού Τα απίθανα μολύβια Βιβλίο Μαθητή*, Αθήνα: ΟΕΔΒ

Ιντζίδης, Ε., Σιούτης, Α., Παπαδόπουλος, Α., Τικτοπούλου, Α., *Γλώσσα Γ' Δημοτικού Τα απίθανα μολύβια Τετράδιο Εργασιών*, Αθήνα: ΟΕΔΒ

Ιντζίδης, Ε., Σιούτης, Α., Παπαδόπουλος, Α., Τικτοπούλου, Α., *Γλώσσα Γ' Δημοτικού Τα απίθανα μολύβια Βιβλίο Δασκάλου*, Αθήνα: ΟΕΔΒ

Σημειώσεις διδάσκοντος στο μάθημα «Εισαγωγή στη Λαογραφία» (2012)

Βικιπαίδεια, η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια. Καραγκιόζης (2015). Ημερομηνία πρόσβασης 08/05/2015 από: <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CE%B9%CF%8C%CE%B6%CE%B7%CF%82>

Εικόνες από χάρτες χωρών:
<https://www.google.gr/maps/@22.6255787,68.9753651,4z/data=!3m1!1e3>